

Resuscytacja na poziomie zaawansowanym.

Nagłe zatrzymanie krążenia –
postępowanie przed, w trakcie i po

Autorzy rozdziałów

lek. Jarosław Bartkowski

lek. Joanna Chojnacka

dr n. med. Agnieszka Gaczkowska

dr hab. n. med. Małgorzata Grześkowiak

lek. Marta Iwańska

dr n. med. Anna Kluzik

lek. Tomasz Malkiewicz

lek. Katarzyna Pruska

dr n. biol. Adam Pytliński

mgr Piotr Rzeźniczek

mgr Jakub Wakuluk

mgr Piotr Wojtczak

Zakład Dydaktyki Anestezjologii i Intensywnej Terapii

Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu

mgr Jakub Łabędzki, adwokat

Kancelaria Prawna Gołaś Kazimierska & Łabędzki sp.j.

Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu

Resuscytacja na poziomie zaawansowanym.
Nagłe zatrzymanie krążenia –
postępowanie przed, w trakcie i po

pod redakcją
Małgorzaty Grześkowiak

Poznań 2022

Recenzje

Prof. dr hab. Janusz Andres

Prof. dr hab. Leon Drobnik

Zdjęcia

Lek. Jarosław Bartkowski

Michał Borkowski

Dr hab. n. med. Małgorzata Grzeškowiak

Dr n. med. Anna Kluzik

Dr inż. Natalia Znojkiwicz

Skład i łamanie

Beata Łakomiak

Korekta wydawnicza

Barbara Błażejczak

Projekt okładki

Małgorzata Grzeškowiak

Bartłomiej Wąsiel

ISBN 978-83-7597-432-4

Copyright © Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu, Poznań 2022

ul. Bukowska 70, 60-812 Poznań
www.wydawnictwo.ump.edu.pl

Ark. wyd. 9,0. Ark. druk. 16,6.

Format B5. Zam. nr 42/22.

Druk ukończono w listopadzie 2022.

Przedmowa

Oddaję w Państwa ręce monografię opracowaną przez wielu autorów, specjalistów w swojej dziedzinie. Starałam się przedstawić zagadnienia dotyczące zaawansowanej resuscytacji w nowym ujęciu – na tzw. osi czasu. Pozwoliło to na omówienie postępowania przed nagłym zatrzymaniem krążenia krwi, w trakcie prowadzenia zabiegów resuscytacyjnych, jak również po zakończeniu resuscytacji. Moim celem było ujęcie całościowe zagadnienia – od przedstawienia najczęstszych stanów zagrożenia życia mogących skutkować nagłym zatrzymaniem krążenia i omówienia zapobiegania zatrzymaniu krążenia, poprzez opisanie aktualnych wytycznych prowadzenia resuscytacji u dorosłych i dzieci z uwzględnieniem specyfiki działania w zespołach, monitorowania pacjenta, wykorzystania technik pozaustrojowego wsparcia dla płuc i serca oraz perfuzji narządów (ECMO), po omówienie działań po zakończeniu resuscytacji, czyli przedstawienie opieki poresuscytacyjnej i zespołu poresuscytacyjnego. W pracy znalazły się także nowe zagadnienia, takie jak: wytyczne prowadzenia resuscytacji w pandemii SARS-CoV 2, zespół Łazarza, czyli autoresuscytacja, a także szczegółowo opisana psychologia akcji ratunkowej.

Mam nadzieję, że monografia spełni Państwa oczekiwania i pozwoli w szerszym aspekcie spojrzeć na pacjenta.

Małgorzata Grześkowiak

Spis treści

Wykaz skrótów	9
1. Wstęp	13
2. Aspekty okołomedyczne działań resuscytacyjnych	14
2.1. Podstawy prawne dla personelu medycznego	14
2.2. Podstawy Państwowego Ratownictwa Medycznego w kontekście powiadomienia ratunkowego	21
2.3. Psychologia akcji ratunkowej	24
3. Postępowanie na osi czasu – przed zatrzymaniem krążenia	35
3.1. Najczęstsze stany zagrożenia życia – rozpoznawanie	35
3.2. Zapobieganie zatrzymaniu krążenia	47
4. Postępowanie na osi czasu – w trakcie zatrzymania krążenia	59
4.1. Wytyczne prowadzenia resuscytacji u dorosłych	59
4.1.1. Zabezpieczenie dróg oddechowych (intubacja, SGA)	73
4.1.2. Uciski klatki piersiowej, urządzenia do mechanicznych ucisków	87
4.1.3. Dostęp do podawania leków	89
4.1.4. Leki	95
4.2. Wytyczne prowadzenia resuscytacji u dzieci i niemowląt	107
4.2.1. Anatomia i fizjologia układu oddechowego	107
4.2.2. Zabezpieczenie dróg oddechowych (intubacja, SGA), tlenoterapia	109
4.2.3. Resuscytacja dzieci i niemowląt	121
4.3. Badanie pacjenta	132
4.3.1. Badanie fizykalne	132
4.3.2. Badanie pacjenta – wykrywanie 4 H, 4 T	136
4.4. Sposoby monitorowania pacjenta (nieinwazyjne, inwazyjne)	150
4.5. Wykorzystanie technik pozaustrojowego wsparcia dla płuc i serca oraz perfuzji narządów (ECMO) w resuscytacji. Donacja narządów	164
4.6. Etyka resuscytacji	167
4.7. Wytyczne prowadzenia resuscytacji w pandemii SARS-CoV-2	169
5. Postępowanie na osi czasu – po zatrzymaniu krążenia	173
5.1. Opieka poresuscytacyjna	173
5.2. Zespół (syndrom) poresuscytacyjny	175
6. Autoresuscytacja – zespół/syndrom Łazarza	186
7. Piśmiennictwo wykorzystane w monografii	190
8. Indeks nazw	195